

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ
ПІВНІЧНИЙ ОФІС ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ
Управління Північного офісу Держаудитслужби в
Житомирській області

07.03.2018

№ 07-33/02

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ
за результатами державного фінансового
аудиту діяльності Державного підприємства
“Радомишльське лісомисливське
господарство” за період з 01.01.2015 по
завершений місяць 2018 року.

ЖИТОМИР
2018

У звіті представлено результати державного фінансового аудиту діяльності Державного підприємства “Радомишльське лісомисливське господарство” за період з 01.01.2015 по завершений місяць 2018 року.

Аудиторське дослідження проведено згідно з п. 3.3.5.1 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Північного офісу Держаудитслужби на I квартал 2018 року у відповідності до вимог “Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб’єктів господарювання”, затвердженого постановою КМУ від 25.03.2006 № 361 та “Методики проведення Державною фінансовою інспекцією України, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб’єктів господарювання”, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2014 № 728.

Аудиторський звіт призначений для керівництва Державного підприємства “Радомишльське лісомисливське господарство” та Державної аудиторської служби України.

Аудит проводився з 10.01.2018 по 09.03.2018 головним державним аудитором відділу контролю в аграрній галузі, екології та природокористування Управління Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській області Протасовою Л.В. та державним аудитором відділу контролю в аграрній галузі, екології та природокористування Управління Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській області Войтюк Т.М.

Зміст

I. Вступ	4
<i>1.1. Інформація про об'єкт аудиту та обґрунтування причин проведення аудиту.</i>	4
II. Результати аудиторських процедур і висновки	7
<i>2.1. Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Державного підприємства "Радомишльське лісомисливське господарство"</i>	7
2.2 Зовнішні фактори ризику	10
<i>2.2.1 Дія нормативно-правових актів, які безпосередньо регулюють діяльність Підприємства, що призвела до упущення вигод.</i>	10
2.3 Внутрішні фактори ризику:	12
<i>2.3.1. Недоліки щодо ефективності управління витратами, які призвели до їх завищення.</i>	12
<i>2.3.2. Результати дослідження ефективності використання та стану збереження майна Підприємства.</i>	12
<i>2.3.3. Недоліки в управлінні доходами, що призвели до їх втрат.</i>	14
<i>2.3.4. Результати дослідження відповідності наказів про облікову політику Підприємства вимогам нормативно-правових актів.</i>	16
<i>2.3.5. Результати дослідження організації внутрішнього контролю та її негативний вплив на результати діяльності.</i>	16
2.4 Висновки	18
III. Рекомендації	19
Джерела інформації	20

I. ВСТУП

1.1 Інформація про об'єкт аудиту та обґрунтування причин проведення аудиту.

Державне підприємство «Радомишльське лісомисливське господарство» (далі - Підприємство) є юридичною особою, засноване на державній власності, створене відповідно до наказу Державного комітету лісового господарства України від 01.03.1999 № 24¹⁶ «Про удосконалення лісовим і мисливським господарством у Житомирській області», підпорядковане Державному агентству лісових ресурсів України і входить до сфери управління Житомирського управління лісового та мисливського господарства. Підприємство діє за принципами повного госпрозрахунку, самофінансування, самоокупності.

Свою діяльність Підприємство здійснювало в 2015 році та в січні-вересні 2016 року на підставі Статуту, затвердженого наказом Державного комітету лісового господарства України від 30.08.2007 № 411¹⁹ (зі змінами затвердженими наказом Державного агентства лісових ресурсів України від 08.06.2011 № 287), в жовтні-грудні 2016, 2017 році та в січні 2018 року на підставі Статуту, затвердженого наказом Державного агентства лісових ресурсів України від 26.09.2016 № 342¹⁹, відповідно до Конституції України, та законів України.

Підприємство створене з метою ведення лісового господарства, охорони, захисту, раціонального використання та відтворення лісів, ведення мисливського господарства, охорони, відтворення та раціонального використання державного мисливського фонду на території мисливських угідь, наданих у користування Підприємству, одержання прибутку від комерційної діяльності.

Основними напрямками діяльності Підприємства за Статутами¹⁹ є:

- проведення заходів з відновлення лісів, підвищення їх продуктивності, створення насаджень із швидкоростучих і технічно цінних порід;
- організація лісонасінневої справи і лісових розсадників, вирощування декоративного посадкового матеріалу;
- проведення експериментальних розробок з метою створення та впровадження нових природозберігаючих технологій в галузі лісового та мисливського господарства;
- охорона лісів і захисних лісонасаджень від незаконних порубів, пошкоджень, самовільного сінокосіння, випасання худоби в заборонених місцях та інших лісопорушень, притягнення до відповідальності лісопорушників і стягнення з них збитків;
- охорона лісів і захисних лісонасаджень від пожеж, здійснення протипожежних заходів, захист лісів від хвороб та шкідників;
- облік лісових користувань;

- облік лісового фонду і реєстрація всіх змін у його складі тощо.

До складу Підприємства входить:

- автотранспортний цех;
- лісопереробний комплекс;
- ремонтно-механічна дільниця;
- нижній склад ст. Ірша;
- Білківське лісництво;
- Краснобірське лісництво;
- Кримоцьке лісництво;
- Потіївське лісництво;
- Радомишльське лісництво.

Лісогосподарська діяльність Підприємства здійснюється на землях лісового фонду на площі 27727,2 га та визначається в межах Радомишльського та Черняхівського районів і поділяється на шість лісництв, а саме: Білківське – 6590,9 га; Краснобірське – 3332,0 га; Кримоцьке – 4190,9 га; Поташнянське – 4946,5 га; Радомишльське – 4366,9 га та Потіївське - 3626,0 га. Також, до складу Підприємства входить 20 майстерських дільниць.

Середньооблікова чисельність працівників Підприємства в 2015 році склала 445 осіб, в 2016 році - 430 осіб та в 2017 році - 412 особи.

Юридична та фактична адреса: 12201, Житомирська область, Радомишльський район, м. Радомишль, вул. Київська, 6.

Код ЄДРПОУ: 13568251.

Форма власності - державна.

Організаційно-правова форма за КОПФГ: 140 державне підприємство.

Відповідальними за фінансово-господарську діяльність Підприємства у досліджуваному періоді були:

Директор Підприємства – Дмитренко Іван Васильович – весь період, що підлягав дослідженню та станом на момент проведення аудиту.

+38 (041) 324-23-31

Головний бухгалтер – Шатило Ірина Анатоліївна – весь період, що підлягав дослідженню та станом на момент проведення аудиту.

Державний фінансовий аудит діяльності Підприємства Управлінням Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській області (Державною фінансовою інспекцією в Житомирській області 29.10.2016 реорганізованою шляхом приєднання до Північного офісу Держаудитслужби в Управління Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській області) проводиться вперше.

В досліджуваному періоді працівниками Державної фінансової інспекції в Житомирській області на Підприємстві проведено ревізію окремих питань фінансово-господарської діяльності (акт від 10.12.2015 № 06-07-09/017), якою було встановлено зайво нарахування та виплата працівникам коштів на відрядження, завищення кредиторської та дебіторської заборгованостей у формі № 1 «Баланс», перерахування підприємством коштів за роботи, які виконані не в повному обсязі, факт нестачі лісопродукції, факт лишків лісопродукції, факт лишків основних засобів, пошкодження дерев за межами виділеної лісової ділянки.

Обґрунтування причин проведення аудиту:

Підприємство за результатами діяльності протягом 2015 - 2017 років фактично отримало чистого прибутку на загальну суму 11179,00 тис. грн (2015 рік - 6865,00 тис. грн, 2016 рік - 2787,00 тис. грн, 2017 рік - 1527,00 тис. грн).

Проведеним аналізом сукупності фінансових коефіцієнтів встановлено тенденцію до їх зменшення в порівнянні з відповідними періодами, що може свідчити про зниження ефективності господарської діяльності.

Отже, обґрунтування аудиту діяльності Підприємства є зниження ефективності господарської діяльності, що може свідчити про зменшення чистого прибутку.

Критерії, за якими здійснено оцінку:

- аудит здійснено з метою надання оцінки ефективності і законності використання державних коштів і майна, інших актів Підприємства, правильності ведення бухгалтерського обліку, достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю на Підприємстві за період з 01.01.2015 по 31.01.2018;

- дотримання вимог законодавства, актів і рішень Органу управління майном Підприємства і досягнення ним цілей та завдань, визначених Статутами¹⁹, мети діяльності Підприємства, яка полягає у веденні лісового господарства, охорони, захисту, раціонального використання та відтворення лісів, ведення мисливського господарства, охорони, відтворення та раціонального використання державного мисливського фонду на території мисливських угідь, наданих у користування Підприємству;

- ефективність використання та стану збереження державного майна і коштів.

II. Результати аудиторських процедур і висновки

2.1. Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Державного підприємства "Радомишльське лісомисливське господарство".

У відповідності до Статуту Підприємство створене з метою отримання прибутку.

Перевіркою дотримання порядку складання та затвердження фінансових планів Підприємства встановлено, що фінансові плани на 2015, 2016 та 2017 роки підписані директором Підприємства, погоджені начальником Житомирського обласного управління лісового та мисливського господарства та затверджені головою Державного агентства лісових ресурсів України.

Аналізом планових фінансових показників встановлено, що Підприємством упродовж 2015-2017 років передбачалось зростання доходів та покращення його фінансового стану.

У 2015 році при запланованому чистому прибутку в сумі 2726,0 тис. грн фактично за результатами фінансово-господарської діяльності було отримано прибуток в сумі 6865,0 тис. грн, або перевиконано план на 251,8 %; у 2016 році, при запланованому прибутку в сумі 2179,0 тис. грн фактично отримано 2787,0 тис. грн, або перевиконано план на 127,9 % та у 2017 році при запланованому прибутку в сумі 1408,0 тис. грн фактично отримано 1527,0 тис. грн, або перевиконано план на 108,5 %.

Як засвідчив аналіз структури фактичних доходів у досліджуваному періоді, чистий дохід Підприємства від реалізації товарів, робіт та послуг – це дохід від реалізації лісопродукції.

Порівнюючи дані звітів про фінансові результати за 2015-2017 роки, слід зазначити, що сума чистого доходу від реалізації продукції в 2015 році у порівнянні з 2014 роком збільшилась на 39364,0 тис. грн, що становить 151,2 %, та склала 116269,0 тис. грн; у 2016 році у порівнянні з 2015 роком збільшилась на 25265,0 тис. грн, що становить 121,7 %, та склала 141534,0 тис. грн; у 2017 році у порівнянні з 2016 роком зменшилась на 11588,0 тис. грн, що становить 91,8 % та склала 129946,0 тис. гривень.

У 2015 році при запланованому прибутку від операційної діяльності в сумі 3475,0 тис. грн було отримано прибуток в сумі 8087,0 тис. грн, або перевиконано план на 232,7 %; у 2016 році при запланованому прибутку від операційної діяльності в сумі 2737,0 тис. грн було фактично отримано прибуток у сумі 3672,0 тис. грн, або перевиконано план на 134,2 %.

Відповідно до даних фінансової звітності загальна сума операційних витрат за 2015 рік збільшилась у порівнянні з 2014 роком на 32792,0 тис. грн, або на 145,8 % та склала 104336,0 тис. грн; за 2016 рік збільшилась у порівнянні з 2015 роком на 35177,0 тис. грн або на 133,7 % та склала

139513,0 тис. грн; за 2017 рік зменшилась у порівнянні з 2016 роком на 8089,0 тис. грн (94,2 %) та склала 131424,0 тис. гривень.

Основну питому вагу в складі операційних витрат Підприємства за період 2015-2017 роки займають матеріальні витрати та витрати на оплату праці з нарахуваннями. Зокрема, за результатами фінансово-господарської діяльності у 2017 році матеріальні витрати Підприємства становили 51223,0 тис. грн (або 39,0 % у структурі витрат), витрати на оплату праці з нарахуваннями 44360,0 тис. грн (або 41,2 % у структурі витрат).

Необоротні активи в структурі сукупних активів Підприємства займали станом на 31.12.2015 – 75,7 %, на 31.12.2016 – 66,7 %, на 31.12.2017 – 64,8 %.

Упродовж 2015-2017 років первісна вартість всіх основних засобів збільшилась з 44213,0 тис. грн до 53351 тис. грн, тобто на 9138,0 тис. грн. (або на 120,7 %) переважно за рахунок придбання автотранспортних засобів, обладнання, проведення модернізацій, капітальних ремонтів, будівництва доріг лісогосподарського значення.

Аналіз стану поточної дебіторської заборгованості в динаміці засвідчив тенденцію до зменшення, коливання її розмірів та структури упродовж досліджуваного періоду. Так, якщо на початок 2015 року заборгованість становила 3290,0 тис. грн, то за 2015 рік її розмір зменшився на 1002,0 тис. грн, а за 2016 рік її розмір збільшився на 661,0 тис. гривень. Заборгованість станом на 31.12.2017 року склала 2033,0 тис. грн, порівняно із результатами діяльності станом на початок 2017 року – зменшилась на 916,0 тис. гривень.

Станом на 31.12.2015 найбільшу частку в кредиторській заборгованості становила заборгованість по розрахунках за товари, роботи та послуги – 39,2 %, заборгованість по розрахунках з бюджетом – 32,1 %, заборгованість по розрахунках з оплати праці – 18,5 %. Станом на 31.12.2016 найбільшу частку в кредиторській заборгованості становила заборгованість по розрахунках за товари, роботи та послуги – 35,0 %, заборгованість по розрахунках з бюджетом – 31,8 %, заборгованість по розрахунках з оплати праці – 19,7 %. Станом на 31.12.2017 найбільшу частку в кредиторській заборгованості становила заборгованість по розрахунках з бюджетом – 35,9 %, заборгованість по розрахунках з оплати праці – 19,5 %, заборгованість по розрахунках за товари, роботи та послуги – 17,9 %.

За досліджуваний період відсутня заборгованість термін позовної давності якої минув.

Попередня оцінка ефективності управління Підприємством та використання його активів проведена за сукупністю фінансових коефіцієнтів, що характеризують дохідність активів, майновий стан, платоспроможність та ліквідність, а саме:

Коефіцієнт рентабельності активів (оптимальне значення: > 0, збільшення) визначає розмір чистого прибутку у розрахунку на одну гривню вартості активів та характеризує ефективність їх використання. У динаміці

простежується зменшення коефіцієнта рентабельності активів, що свідчить про зниження темпів економічного зростання та розвитку Підприємства, а саме: за результатами 2015 року зазначений показник становив 0,248, за 2016 рік – 0,093, за 2017 року – 0,049.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу (оптимальне значення: > 0 , збільшення) визначає частку чистого прибутку у структурі власного капіталу, характеризує ефективність укладання коштів у розвиток Підприємства. Так, у 2015 рік цей показник становив 0,388, у 2016 році – 0,131, у 2017 рік – 0,068, що свідчить про зменшення частки прибутку у власному капіталі Підприємства, зниження прибутковості діяльності та інвестиційної привабливості.

Коефіцієнт рентабельності діяльності (оптимальне значення: > 0 , збільшення) показує наявність можливостей Підприємства до відтворення та розширення основного виду діяльності. У 2015 році коефіцієнт мав значення 0,059, у 2016 році – 0,020, у 2017 році – 0,012, що свідчить про зниження прибутковості діяльності Підприємства та спроможності до відтворення та розширення його діяльності.

Коефіцієнт зносу основних засобів (оптимальне значення: зменшення) у 2015 році становив 0,522, у 2016 році – 0,648, у 2017 році – 0,672. Зростання коефіцієнта зносу основних засобів вказує на збільшення фізичного та морального зносу основних засобів, що відповідно свідчить про зростання витрат Підприємства на ремонт та обслуговування основних засобів.

Коефіцієнт поновлення основних засобів (оптимальне значення: збільшення) у 2015 році становив 0,218, у 2016 році – 0,142, у 2017 році – 0,061. Зменшення вищевказаного коефіцієнта свідчить про скорочення заходів щодо оновлення основних засобів на Підприємстві.

Коефіцієнт фінансової стійкості (оптимальне значення: > 1 , збільшення), що характеризує залежність Підприємства від зовнішніх фінансових джерел, у 2015 році становив 2,324, у 2016 році – 2,609, у 2017 році – 2,238. Значення даного коефіцієнта за досліджуваний період вказує на перевищення власних коштів Підприємства над позиковими, що свідчить про достатній рівень фінансової стійкості та відносної незалежності від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт покриття (оптимальне значення: > 1 , збільшення) характеризує достатність оборотних засобів Підприємства для погашення своїх боргів протягом року. У 2015 році коефіцієнт покриття становив менше одиниці, а саме: 0,806, що є підставою ствердження про несвоєчасність ліквідації боргів протягом року. За результатами діяльності 2016 року вказаний коефіцієнт становив 1,201, у 2017 році – 1,140. Зниження коефіцієнта в 2017 році в порівнянні з 2016 роком, свідчить про низьку ліквідність і недостатність оборотних запасів Підприємства для покриття поточних зобов'язань.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (оптимальне значення: у межах від 0,2 до 0,35) визначає частку поточної заборгованості, яку Підприємство здатне погасити негайно. У 2015 році коефіцієнт становив 0,032, у 2016 році – 0,395, у 2017 році – 0,353. Досягнуті значення досліджуваного коефіцієнта за період 2015-2017 роки свідчать про спроможність Підприємства у повному обсязі погасити свої поточні платежі грошовими коштами, що є у його розпорядженні.

Коефіцієнт концентрації залученого капіталу (оптимальне значення: < 1, зменшення) визначає частку залученого капіталу у валюті балансу. За результатами діяльності у 2015 році вказаний коефіцієнт становив 0,301, у 2016 році – 0,277, у 2017 році – 0,309, що свідчить про зростання залежності Підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт заборгованості (значення в межах 0,5-0,7) у 2015 році становив 0,430, 2016 році - 0,383 та в 2017 році - 0,447. Даний коефіцієнт свідчить про те, що велика частина активів Підприємства фінансується за рахунок власних коштів

Загалом, за проведеною оцінкою сукупності коефіцієнтів, що характеризують фінансову стійкість, майновий стан, платоспроможність та ліквідність Підприємству надано задовільну оцінку його діяльності.

За результатами оцінки ефективності управління за фінансовими коефіцієнтами та оцінки ступеня виконання фінансового плану, яку здійснено відповідно до Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 № 170, Підприємство за 2015-2016 роки має високий рівень ефективності управління, за результатами діяльності у 2017 році – незадовільний рівень ефективності управління. (Додаток № 1).

Отже, за результатами аудиторського дослідження фінансово-господарської діяльності Підприємства встановлено, що не дивлячись на те, що результатом фінансово-господарської діяльності Підприємства впродовж 2015-2017 років був прибуток, в господарській діяльності Підприємства існує ряд негативних тенденцій, про що свідчить зменшення відповідних коефіцієнтів. Причинами даних тенденцій є вплив факторів ризику, результати дослідження яких відображені в наступних розділах звіту.

За результатами аналізу були визначені недоліки та проблеми в управлінні та вибрані ризикові операції для поглибленого вивчення.

2.2 Зовнішні фактори ризику:

2.2.1 Дія нормативно-правових актів, які безпосередньо регулюють діяльність Підприємства, що призвела до упуцнення вигод.

Фактор ризику: наявна нормативно-правова база щодо реалізації дров паливних не забезпечує в повній мірі додаткових надходжень Підприємства.

Підприємством протягом 2015 року реалізовано лісопродукції в кількості 105218 м³, в тому числі дров паливних - 75804 м³.

Протягом 2016 року реалізовано лісопродукції в кількості 100050 м³, в тому числі дров паливних - 64996 м³.

Протягом 2017 року реалізовано лісопродукції в кількості 84890 м³, в тому числі дров паливних - 65433 м³.

В ході аудиту встановлено окремі випадки, що можуть свідчити про упущення Підприємством вигод.

Так, «Положенням про організацію та проведення аукціонів з продажу необробленої деревини», затвердженим наказом Державного Комітету лісового господарства України від 19.02.2007 № 42¹³ (далі - Положення № 42), передбачено, що не реалізована на товарних біржах необроблена деревина реалізується підприємствами - постійними лісокористувачами по прямих договорах за цінами, не нижчими від тих, що склались на останньому аукціоні, крім дров паливних.

Згідно отриманої інформації від Товарної біржі «Житомирські торги» від 14.04.2017 № 8 та Житомирської товарної агропромислової біржі від 03.09.2014 № 59 підприємства області частково проводили реалізацію дров паливних через аукціон.

Проведеним співставленням реалізаційних цін на дрова паливні з отриманими, згідно листа від Товарної біржі «Житомирські торги» від 14.04.2017 № 8 та Житомирської товарної агропромислової біржі від 03.09.2014 № 59, мінімальними реалізаційними цінами, які склалися на аукціонах встановлено, що в окремих випадках Підприємством в період з 01.01.2015 по 31.12.2017 проведено реалізацію дров паливних за цінами, нижчими від тих, що склались на останньому аукціоні на загальну суму 5160,49 грн, в тому числі у 2015 році на загальну суму 4083,24 грн, у 2016 році на загальну суму 1029,73 грн та в 2017 році на загальну суму 47,52 гривень.

Вищевказаний факт, може свідчити про незначне, але упущення Підприємством вигод у випадку, якщо б у Положенні № 42¹³ було передбачено, що дрова паливні, які не реалізовані на товарних біржах, реалізуються підприємствами - постійними лісокористувачами по прямих договорах за цінами, не нижчими від тих, що склались на останньому аукціоні. (Додаток № 2).

Отже, недосконала нормативно-правова база щодо механізмів реалізації дров паливних та принципів формування реалізаційних цін на дрова паливні може свідчити про можливе упущення Підприємством вигод в сумі 5,1 тис. гривень.

2.3 Внутрішні фактори ризику:

2.3.1. Недоліки щодо ефективності управління витратами, які призвели до їх завищення.

Фактор ризику: недотримання Підприємством вимог нормативно-правових актів щодо економного та раціонального використання коштів.

Під час аудиту досліджувалось питання дотримання Підприємством принципу ефективності та економії в фінансово-господарській діяльності, зокрема дотримання вимог Господарського кодексу України від 16.01.2003 № 436-IV¹ (далі - ГКУ), Постанови Кабінету Міністрів України “Про стан фінансово-бюджетної дисципліни, заходи щодо посилення боротьби з корупцією та контролю за використанням державного майна і фінансових ресурсів” від 29.11.2006 № 1673⁹.

Проведеним дослідженням складання фінансових планів та обґрунтованості включення до них показників встановлено, що Підприємство проводило витрати, які не були передбачені фінансовими планами, що свідчить про факт здійснення неефективних управлінських рішень.

Так, протягом 2015-2017 років сплачено штрафні санкції за шкоду, заподіяну лісу внаслідок порушення лісового законодавства, за порушення податкового та валютного законодавства, а також за порушення трудового законодавства на загальну суму 81901,68 грн, в тому числі: в 2015 році – 7104,88 грн; в 2016 році – 48104,98 грн та в 2017 році – 26691,82 грн, в той час як фінансовими планами Підприємства на відповідні роки штрафні санкції не були передбачені. (Додаток 3).

Слід зазначити, що пунктом 6.5 Статуту від 26.09.2016 № 342¹⁹ передбачено, що директор Підприємства несе відповідальність за формування та виконання фінансових планів.

Виходячи з вищевикладеного, сплата Підприємством, протягом періоду, що підлягав аудиту, штрафних санкцій в загальній сумі 81901,68 грн може свідчити про прийняття керівником Підприємства неефективних управлінських рішень.

Отже, сплата штрафних санкцій протягом 2015-2017 років в сумі 81,90 тис. грн, може свідчити про прийняття керівником Підприємства неефективних управлінських рішень.

2.3.2 Результати дослідження ефективності використання та стану збереження майна Підприємства.

Фактор ризику: неефективні управлінські дії з охорони лісів призводять до самовільних рубок сторонніми особами.

Загальна площа лісів, які перебувають у користуванні Підприємства становлять 27727,2 га. Загальний обсяг вирубанної деревини, протягом періоду, що підлягав аудиту, становить 1532634 м³, у тому числі незаконним шляхом - 902100 м³.

Протягом 2015 року Підприємством проведено рубки на площі 3007,00 га та заготовлено ліквідної деревини в загальній кількості 186911 м³, в тому числі ділової деревини – 72579 м³. Рубки головного користування, суцільні санітарні рубки та вибіркові санітарні рубки проведено на площі 2423 га.

Протягом 2016 року Підприємством проведено рубки на площі 2893 га та заготовлено ліквідної деревини в загальній кількості 185854 м³, в тому числі ділової деревини - 71293 м³. Рубки головного користування, суцільні санітарні рубки та вибіркові санітарні рубки проведено на площі 2345 га.

Протягом 2017 року Підприємством проведено рубки на площі 38028 га та заготовлено ліквідної деревини в загальній кількості 185533 м³, в тому числі ділової деревини - 54180 м³. Рубки головного користування, суцільні санітарні рубки та вибіркові санітарні рубки проведено на площі 3213 га.

Перевіркою питань проведених Підприємством заходів щодо відновлення лісів на землях, наданих у постійне користування встановлено, що протягом 2015 року Підприємством проведено садіння лісових культур на площі 216 га, догляд за лісовими культурами на площі 908 га, доповнення лісових культур на площі 154 га.

Протягом 2016 року Підприємством проведено садіння лісових культур на площі 398 га, висівання лісових культур на площі 6 га, догляд за лісовими культурами на площі 1016 га, доповнення лісових культур на площі 115 га.

Протягом 2017 року Підприємством проведено садіння лісових культур на площі 406 га, догляд за лісовими культурами на площі 1403 га, доповнення лісових культур на площі 433 га.

В ході проведення аудиту встановлено, що на території користування землями лісового фонду Підприємства розташовано об'єкти природно-заповідного фонду шість заказників місцевого значення загальною площею 1107,2 га, а саме: два ландшафтні заказники загальною площею 440,5 га; два лісові заказники загальною площею 243,4 га; один ботанічний заказник площею 392,0 га; один гідрологічний заказник площею 31,3 га та один пам'ятник геологічної природи площею 0,01 гектарів.

На територіях вищезазначених заказників протягом 2015-2017 років проводились суцільні та вибіркові санітарні рубки на загальній площі 231,9 га, а саме в 2015 році на площі 114,2 га, в 2016 році 117,7 га, в 2017 році суцільні та вибіркові санітарні рубки не проводилися.

Перевіркою питання збереження лісових ресурсів встановлено, що згідно п. 2.1. Статуту від 26.09.2007 № 411¹⁹ та п. 2.1 Статуту від 26.09.2016 № 342¹⁹ Підприємство створено з метою ведення лісового господарства, охорони, захисту, раціонального використання та відтворення лісів.

Однак аудитом встановлено, що внаслідок можливих неефективних управлінських дій з охорони лісів за період з 01.01.2015 по 31.01.2018 відбулося 40 фактів самовільних рубок дерев сторонніми особами, що призвело до нанесення шкоди лісу на загальну суму 902100,00 грн, з них не сплачено заподіяної шкоди лісу в загальній сумі 771200,00 гривень.

Проведеним аналізом використання Підприємством майна протягом періоду, що підлягав аудиту, встановлено, що все майно, яке належить Підприємству використовувалося при здійсненні господарської діяльності.

Аудитом встановлено, що протягом періоду, що підлягав аудиту Підприємством в оренду майно не бралось та не здавалось. (Додаток 4).

Отже: можливі неефективні управлінські дії з охорони лісів призвели до самовільних рубок деревини та як наслідок нанесення шкоди лісу на загальну суму 771,20 тис. гривень.

2.3.3 Недоліки в управлінні доходами що призвели до їх втрат.

Фактор ризику: не нарахування штрафних санкцій за укладеними договорами з 01.01.2015 по 31.01.2018 призводить до зменшення дохідної частини Підприємства.

Протягом періоду, що підлягав аудиту, Підприємством реалізовано лісопродукції в кількості 290248,0 м³, в тому числі на експорт – 168989,0 м³, з якої в 2015 році Підприємством реалізовано лісопродукції в кількості 105218,0 м³, в тому числі на експорт – 67180,0 м³, в 2016 році Підприємством реалізовано лісопродукції в кількості 100050,0 м³, в тому числі на експорт – 68058,0 м³ та в 2017 році реалізовано лісопродукції в кількості 84980,0 м³, в тому числі на експорт – 33751,0 м³.

Відповідно до даних бухгалтерського обліку Підприємства та даних фінансової звітності форми № 2 “Звіт про фінансові результати”²¹ за 2015 рік чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) становив 116269,0 тис. грн, за 2016 рік дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) становив 141534,0 тис. грн. та за 2017 рік - 129946,0 тис. гривень.

Порівнюючи фактичні показники доходу необхідно відмітити їх зростання в 2016 році порівняно з 2015 роком та зниження в 2017 році порівняно з 2016 роком.

Шляхом аналізу розрахунків в розрізі суб’єктів господарювання, з якими Підприємством укладено господарські договори, та умов договорів встановлено, що суб’єкти господарювання сплачували кошти за отриману лісопродукцію не в повному обсязі та зі значними затримками в часі.

Відповідно до статті 193 ГКУ¹ кожна сторона повинна вжити усіх заходів, необхідних для належного виконання нею зобов'язання, враховуючи інтереси другої сторони та забезпечення загальногосподарського інтересу. Порушення зобов'язань є підставою для застосування господарських санкцій, передбачених цим Кодексом, іншими законами або договором.

Відповідно до частини 2 ст. 343 ГКУ¹ та ст. 3 Закону України «Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань» від 22.11.1996 № 543/96-ВР⁵, розмір пені за прострочення платежу не може перевищувати подвійної облікової ставки Національного банку України, що діяла у період, за який сплачується пеня.

У разі, коли неустойка встановлена законом, вона може застосовуватися незалежно від того, передбачили її сторони в договорі чи ні.

Відповідно до ст. 625 ЦКУ³ Підприємство має право вимагати від боржників сплати боргу з урахуванням установленого індексу інфляції за весь час прострочення платежу, а також 3 % річних від простроченої суми.

Оскільки ні ЦКУ³, ні ГКУ¹ не містять обмежень щодо одночасного стягнення відсотків і неустойки, за прострочене грошове зобов'язання можна вимагати пеню або штраф, а також і відсотки.

Статті 552 і 625 ЦКУ³ закріплюють принцип повного відшкодування збитків. Отже, збитки (прямі та упущена вигода) підлягають відшкодуванню з урахуванням офіційного індексу інфляції.

Крім того, встановлено, що відповідно п. 5.2 окремих договорів-купівлі продажу необробленої деревини Підприємство має право нараховувати штраф в розмірі 3 % від вартості неоплаченої продукції.

Аудиторським дослідженням встановлено, що Підприємство в періоді, що підлягає аудиту, не нараховувало та не заявляло в судових позовах штрафні санкції (пені, штрафи, неустойки) за договорами-купівлі продажу необробленої деревини.

Сума розрахованих санкцій (пені, штрафи, неустойки) за несвоєчасну оплату становить 42915,31 грн, в тому числі пеня – 29590,16 грн, штрафні санкції – 10826,15 грн, неустойки – 2499,00 грн, які є одним із резервів збільшення доходів Підприємства.

Слід зазначити, що пунктом 2.1 Статуту від 26.09.2016 № 342¹⁶ передбачено, що Підприємство створено з метою одержання прибутку від комерційної діяльності. Крім цього, п. 10 Контракту¹⁷ зобов'язує керівника забезпечувати високоефективну і стабільну роботу Підприємства та зміцнення його фінансового стану, отримання прибутку. Однак фактично, керівником Підприємства не забезпечено виконання вищевказаних вимог в частині не нараховування та не подання до суду штрафних санкцій (пені, штрафи, неустойки), що призвело до можливого упущення вигод підприємством в сумі 42915,31 гривень. (Додаток 5).

Отже, прийняття неефективних управлінських рішень з боку керівництва Підприємства в частині не нарахування штрафних санкцій (пені, штрафів, неустойки) та не подання до суду позовних вимог щодо їх сплати призвело до можливого упуцнення вигод в сумі 42,91 тис. гривень.

2.3.4. Результати дослідження відповідності наказів про облікову політику Підприємства вимогам нормативно-правових актів.

Облікова політика Підприємства визначена Наказом "Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства" від 07.08.2014 № 06-05 169/1²³, який виданий на виконання вимог Закону України від № 996-XIV⁴.

Дослідженням відповідності наказу від 07.08.2014 № 06-05 169/1²³ Підприємства, вимогам чинного законодавства встановлено, що наказ про облікову політику має деякі невідповідності "Положенню про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності", затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 19.12.2006 № 1213¹¹ (далі - Положення № 1213).

Так, наказом про облікову політику не встановлено окремі методи оцінки, обліку і процедур, передбачені Положенням № 1213¹³. Зокрема, розпорядчим документом про облікову політику в наслідок недотримання вимог п. 2 розділу II Положення № 1213¹¹ не визначено періодичності зарахування сум дооцінки необоротних активів до нерозподіленого прибутку, методу обчислення резерву сумнівних боргів, тощо.

Підприємством використовується для ведення бухгалтерського обліку програма ІС "Бухгалтерія". При цьому бухгалтерський облік ведеться на паперових носіях та в електронному варіанті. Перевірка, обробка первинних документів відбувається працівниками бухгалтерії, які несуть відповідальність за оброблені дані. Остаточний контроль за правильністю, достовірністю відображення даних в бухгалтерському обліку здійснює головний бухгалтер.

Отже, Наказ про облікову політику Підприємства на 2015-2017 роки в неповному обсязі відповідає вимогам Положення № 1213¹¹.

2.3.5. Результати дослідження організації внутрішнього контролю та її негативний вплив на результати діяльності.

Впродовж періоду, що досліджувався, директор Підприємства самостійно вирішує питання діяльності Підприємства, за винятком тих, що віднесені Статутами¹⁹ Підприємства до компетенції Органу управління майном та Управління.

Відповідно до Статутів¹⁹ Підприємства, директор Підприємства несе повну відповідальність за стан діяльності Підприємства.

Попередня оцінка системи внутрішнього контролю полягає у дослідженні сукупності внутрішніх правил та процедур контролю, що запроваджені керівництвом об'єкта аудиту для досягнення поставленої мети, забезпечення стабільного і ефективного функціонування об'єкта аудиту, дотримання внутрішньої господарської політики, збереження, раціонального та економічного використання активів, викриття фальсифікацій та запобігання помилкам, подання достовірної фінансової звітності.

Дослідженням змісту Контракту²⁰ між керівником Підприємства і Органом управління засвідчило наявність зобов'язань щодо забезпечення керівником високоефективної і стабільної роботи Підприємства та зміцнення його фінансового стану, отримання прибутку, рентабельності виробництва, ефективного використання коштів, динамічний соціально-економічний розвиток.

Наказ про розподіл обов'язків між головним інженером та головним лісничим – відсутній; накази про розподіл обов'язків між працівниками Підприємства у випадку відсутності керівника - відсутні; положення про відділи чи інші структурні підрозділи Підприємства - наявні; посадові інструкції відповідальних фахівців - наявні.

Також, дослідженням на Підприємстві графіку документообігу, правил прийому документів на виконання, їх реєстрації та обробки, Положення про дотримання законодавства щодо зберігання та знищення бухгалтерських документів - є в наявності.

Ведення бухгалтерського обліку на Підприємстві здійснює бухгалтерська служба на чолі з головним бухгалтером - вища освіта, в досліджуваному періоді не проходила підвищення кваліфікації.

Підрозділ внутрішнього контролю (аудиту) на Підприємстві відсутній, проте відповідно до наказу «Про організацію системи внутрішнього контролю на підприємстві» від 29.12.2015 №06/01/597 створено робочу групу з організації внутрішнього контролю на Підприємстві у складі: керівник робочої групи – головний лісничий Самоплавський С.К., заступник керівника робочої групи – головний інженер Дідковський П.Б., інженер з охорони та захисту лісу Кошубинський І.М., начальник лісового відділу Масний В.А., провідний економіст Зіневич Н.В., бухгалтер Трунова О.М.

Отже, враховуючи викладене, система внутрішнього контролю не в повній мірі забезпечує виявлення можливих ризиків та є недостатньою для попередження суттєвих порушень та недоліків у його діяльності. За результатами проведеного аудиту системі внутрішнього контролю Підприємства надано умовно позитивну оцінку.

III Висновки

Загальна оцінка ефективності управління Підприємством та використання його активів проведена за сукупністю фінансових коефіцієнтів, які характеризують дохідність активів, майновий стан, платоспроможність та ліквідність показала, що впродовж досліджуваного періоду на Підприємстві, спостерігаються певні негативні тенденції. Зокрема, Підприємство має не достатній рівень фінансової стійкості і не може погасити свої поточні платежі поточними активами.

Загалом, за проведеною оцінкою сукупності коефіцієнтів, що характеризують фінансову стійкість, майновий стан, платоспроможність та ліквідність Підприємству надано задовільну оцінку його діяльності.

Водночас, за результатами аудиту встановлено ряд чинників зовнішнього та внутрішнього характеру, що мали негативний вплив на повноту отримання доходів, обґрунтованості понесених витрат, достовірність їх формування і відображення в обліку і звітності та які наведено нижче.

Зовнішні фактори:

- недосконала нормативно-правова база щодо механізмів реалізації дров паливних та принципів формування реалізаційних цін на дрова паливні може свідчити про упушення Підприємством вигод в сумі 5,1 тис. гривень;

Внутрішні фактори:

- проведення Підприємством протягом періоду, що підлягав аудиту, сплати штрафних санкцій в загальній сумі 81,90 тис. грн, може свідчити про прийняття керівником Підприємства неефективних управлінських рішень;

- неефективні управлінські рішення з боку керівника Підприємства призвели до самовільних рубок деревини та як наслідок нанесення шкоди лісу на загальну суму 771,20 тис. гривень;

- прийняття неефективних управлінських рішень з боку керівництва Підприємства в частині не нарахування штрафних санкцій (пені, штрафів, неустойки) та не подання до суду позовних вимог щодо їх сплати може свідчити про упушення вигод в сумі 42,91 тис. гривень;

- наказ про облікову політику має деякі невідповідності Положенню № 1213¹¹, а саме: не визначено періодичності зарахування сум дооцінки необоротних активів до нерозподіленого прибутку, методу обчислення резерву сумнівних боргів, тощо;

- система внутрішнього контролю не в повній мірі забезпечує виявлення можливих ризиків та є недостатньою для попередження суттєвих порушень та недоліків у його діяльності.

IV. Рекомендації

З урахуванням результатів аудиту, а також з метою покращення фінансового стану Підприємства та внесення якісних змін в управління Підприємством рекомендується:

на рівні Підприємства:

1. Розглянути питання щодо можливої реалізації Підприємством дров паливних юридичним особам по прямих договорах за цінами, не нижчими від тих, що склались на останньому аукціоні.
2. З метою забезпечення ефективного управління майном та недопущення втрат (упущення вигод) посилити контроль за збереженням лісових ресурсів.
3. При несвоєчасному розрахунку покупців за поставлену продукцію проводити нарахування штрафних санкцій (пені, штрафи, неустойки) з подальшим їх стягненням.
4. Привести наказ про облікову політику у відповідність до вимог Положення № 1213¹¹ та дотримуватись його вимог.
5. Переглянути діючу систему внутрішнього контролю Підприємства з метою недопущення та попередження порушень, недоліків у роботі.
6. Посилити контроль, щодо здійснення функцій внутрішнього контролю на Підприємстві.
7. Притягнути до відповідальності осіб, за неналежне виконання своїх службових обов'язків, що призвело до виявлених в ході аудиту порушень та недоліків.
8. Рекомендації просимо розглянути та в місячний термін повідомити Управління Північного офісу в Житомирській області про вжиті заходи.

Головний державний аудитор
відділу контролю в аграрній галузі,
екології та природокористування

Л. Протасова

Один примірник аудиторського звіту отримав: «07» березня 2018 року:

директор ДП Рух лісових ресурсів ММТ Житомирської обл. В.

Джерела інформації.

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.
2. Лісовий кодекс України від 21.01.1994 № 3852-XII.
3. Цивільний кодексу України від 16.01.2003 № 435-IV.
4. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 № 996-XIV.
5. Закон України “Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов’язань” від 22.11.1996 № 543/96-ВР.
6. Закону України “Про мисливське господарство та полювання” від 22.02.2000 № 1478-ШV.
7. Порядок проведення Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб’єктів господарювання, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 № 361 (зі змінами).
8. Методика проведення Державною фінансовою інспекцією України, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб’єктів господарювання, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2014 № 728.
9. Постанова Кабінету Міністрів України “Про стан фінансово-бюджетної дисципліни, заходи щодо посилення боротьби з корупцією та контролю за використанням державного майна і фінансових ресурсів” від 29.11.2006 № 1673.
10. Порядок відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку(доходу) державними унітарними підприємствами та їх об’єднаннями, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 № 138.
11. “Положенню про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об’єктами державної, комунальної власності”, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 19.12.2006 № 1213.
12. Методика аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 № 170.
13. “Положення про організацію та проведення аукціонів з продажу необробленої деревини”, затверджене наказом Державного комітету лісового господарства України від 19.02.2007 № 42.
14. Інструкція з обліку продукції лісозаготівель, лісопиляння і деревообробки на підприємствах Державного комітету лісового господарства України, затверджена наказом Держкомлісгоспу України від 19.12.2003 № 205.
15. Методичні вказівки з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Державного агенства лісових ресурсів України, затверджені наказом Державного агенства лісових ресурсів України від 21.01.2013 № 9.

16. Наказ Державного комітету лісового господарства України від 31.10.1991 № 133 “Про удосконалення лісовим і мисливським господарством у Житомирській області”.

17. Настанова по відведенню і таксації лісосік в лісах СРСР, затверджена головою Держкомітету лісового господарства Ради Міністрів СРСР від 27.12.1968.

18. Лист Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України “Про визначення вартості будівельних робіт, що виконуються фізичною особою-підприємцем із залученням державних коштів” від 07.06.2013.

19. Статут Державного підприємства “Радомишльське лісомисливське господарство” від 30.08.2007 № 411, Статут Державного підприємства “Радомишльське лісомисливське господарство” від 26.09.2016 № 342.

20. Контракт, укладений з директорами Підприємства.

21. Фінансові плани Підприємства та звіти про виконання фінансових планів за 2015 - 2017 роки.

22. Фінансова звітність Державного підприємства “ Радомишльське лісомисливське господарство” за 2015-2017 роки.

23. Наказ по Підприємству “Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства” від 07.08.2014 № 06-05 169/1.

ПРОТОКОЛ
розбіжностей до аудиторського звіту

Державного підприємства “Радомишльське лісомисливське господарство”
за період з 01.01.2015 по 31.01.2018 року
(найменування об’єкта аудиту)

головний державний аудитор відділу контролю в аграрній галузі, екології та природокористування Управління Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській області Протасова Лариса Валеріївна
(прізвище, ім’я, по батькові державного аудитора)

та

директор Державного підприємства “Радомишльське лісомисливське господарство” Дмитренко Іван Васильович

(прізвище, ім’я, по батькові керівника об’єкта аудиту)

розглянули та обговорили аудиторський звіт діяльності

Державного підприємства “Радомишльське лісомисливське господарство”
за період з 01.01.2015 по 31.01.2018 року

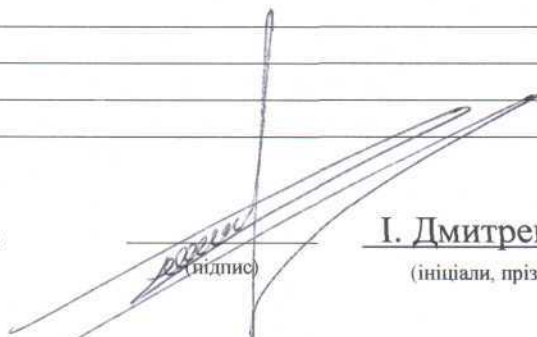
Аудиторський звіт підписано: _____

Зауваження до аудиторського звіту, які не враховані державним аудитором:

без зауважень

(підпис)

Л. Протасова
(ініціали, прізвище)

(підпис)

І. Дмитренко
(ініціали, прізвище)

«04» березня 2018 року

«07» березня 2018 року